

Datum 8 oktober 2025

VEUO
E secretariaat@veuo.nl
T +31 20 577 1010

Onze ref. M44888592/1/10712704

Betreft: Consultatie Handreiking 1109 – Accountant en corporate governance informatie

Geachte heer Douma,

De VEUO heeft kennisgenomen van het consultatiedocument Handreiking 1109 (de **Handreiking**) en maakt graag gebruik van de mogelijkheid daarop te reageren.

1. De Handreiking gaat over de omgang van de accountant met de corporate governance informatie in het bestuursverslag. De accountant voert bij die informatie, zoals de Handreiking ook vermeldt, drie toetsen uit:
 - Is de informatie opgesteld conform de vereisten die Titel 9 van Boek 2 BW stelt?
 - Is de opgenomen informatie verenigbaar met de jaarrekening?
 - Bevat de corporate governance informatie materiele onjuistheden in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de rechtspersoon en zijn omgeving?
2. De hiervoor genoemde toetsen vloeien dwingend voort uit de wet (art. 2:393 lid 3 BW; zie ook art. 3c van het Besluit Inhoud Bestuursverslag). Het zijn ook de zaken die de accountant – zoals de wet dwingend voorschrijft – moet vermelden in de accountantsverklaring (vgl. art. 2:393 lid 5 sub e, f en g BW). Deze toetsen zijn een onderdeel van de jaarrekeningcontrole, over de corporate governance informatie wordt geen zekerheid gegeven door de accountant.
3. Ondanks deze beperkte taak en toetsing van en door de accountant is de Handreiking een zeer omvangrijk document geworden. De VEUO heeft hierbij de zorg dat enerzijds een risico bestaat van mis- en verschillende interpretaties en anderzijds dat verkeerde verwachtingen kunnen worden gewekt ten aanzien van de taak van de accountant. Dat is niet in het belang van ondernemingen, maar zeker ook niet in het belang van accountants, die immers gebaat zijn bij duidelijkheid over de beperkte taak die zij hier hebben.

4. Een heel groot deel van de Handreiking bestaat uit citaten of parafrases van de relevante bepalingen uit de wet, de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden, en de Nederlandse Corporate Governance Code. Daarbij bestaat er een risico dat relevante context mist, dat net andere terminologie wordt gebruikt of dat – onbedoeld – een interpretatie van deze bepalingen wordt weergegeven in plaats van de bepaling zelf. We geven enkele voorbeelden:
 - De Handreiking parafraseert de drie toetsen die de accountant moet aanleggen, maar wijkt daarbij op onderdelen af van de wettekst. Zo spreekt de Handreiking in het kader van de derde toets van "kennis die is opgedaan over de entiteit die is opgedaan tijdens de controle" terwijl de wet spreekt van "de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de rechtspersoon en zijn omgeving". Dit laatste is enerzijds enger (want spreekt van "het onderzoek van de jaarrekening" in plaats van "de controle") en anderzijds ruimer (want spreekt van "kennis en begrip omtrent de rechtspersoon en zijn omgeving" in plaats van slechts "kennis over de entiteit").
 - De Handreiking lijkt op p. 12 aan te nemen dat de accountant zich in het kader van de derde toets niet alleen moet baseren op de verkregen kennis in het kader van de controle van de jaarrekening, maar (tevens) op kennis die is verkregen in het kader van een assuranceopdracht met betrekking tot duurzaamheidsinformatie. De wet – die leidend is – spreekt echter van de *jaarrekeningcontrole*.¹
 - De Handreiking vermeldt op p. 10 dat het "logisch" is dat bepaalde onderwerpen die samenhangen met risicobeheersing aan bod komen in het rvc-verslag bij het onderdeel over de auditcommissie. Ook de VEUO acht dat logisch, maar nu dit niet rechtstreeks volgt uit de relevante Codebepalingen zou dit in de ogen van de VEUO niet moeten worden opgenomen in de Handreiking.
 - De Handreiking stelt op p. 16 dat Standaard 720 (toev. in blokhaken door VEUO) "expliciteert dat de accountant [bij de derde toets] ook gebruik maakt van de kennis die de accountant anderszins [buiten het onderzoek van de jaarrekening] heeft verkregen". Die Standaard expliciteert dat in de ogen van de VEUO echter juist niet en spreekt van situaties waarin "de accountant zich er anderszins van bewust wordt".
5. De Handreiking heeft uitgebreide aandacht voor de Verklaring Omtrent Risicobeheersing (**VOR**). Daarover is een bijlage van maar liefst 16 pagina's opgenomen. Hier bestaat in de ogen van de VEUO hetzelfde risico als hiervoor vermeld. Behalve dat de VOR voortvloeit uit een nieuw Codebepaling, is de status van deze informatie niet anders dan de andere informatie in het bestuursverslag.
6. De VOR is een verklaring van de onderneming en niet van de externe accountant. Uitgangspunt ten aanzien van de VOR moet dan ook zijn dat de Handreiking geen nadere

¹ Hetgeen niet verandert met de Wet implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering, die thans voorligt in de Tweede Kamer. Zie *Kamerstukken II* 2024/35, 36 678, nr. 2, p. 16.

verplichtingen of interpretaties bovenop de VOR zou moeten leggen. Dat zou haaks staan op de uitgangspunten van de VOR zoals die door de werkgroep is uitgewerkt. Dit betekent dat de Handreiking ook geen duiding aan de VOR moet geven – dergelijke duiding leidt immers in de praktijk al snel tot (ervaren) verplichtingen. Soms is dat nu wel het geval. Wij geven enkele voorbeelden, zonder daarbij volledig te willen zijn:

- De Handreiking bespreekt de toetsen die de accountant moet aanleggen. Daarbij is in de ogen van de VEUO niet nodig dat de inhoud van de Codebepalingen zelf wordt geciteerd of geparafraseerd. Indien dit wel gebeurt, zoals in de tabel in de bijlage het geval is, bestaat een risico op mis- en verschillende interpretaties. Dat gebeurt bijvoorbeeld daar waar overwegingen uit de toelichting ten onrechte worden gezien als onderdeel van de best practice bepaling (zoals bijvoorbeeld gebeurt in de tabelregel die ziet op bpb 1.4*, de tabelregel die ziet op bpb 1.4.2.ii en de tabelregel die ziet op bpb 1.4.3*).
 - In de regel die ziet op bpb 1.4.2.iii* vermeldt de tabel in de samenvatting dat het bestuur in het verslag mededeling moet doen over zijn "beoordeling van, *en wijze waarop*, de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen met betrekking tot de operationele, compliance en verslaggevingsrisico's". Taalkundig is niet evident wat hier wordt bedoeld, maar in ieder geval is het blijken de toelichting op deze bpb de bedoeling dat verantwoording wordt afgelegd over de *wijze* van beoordeling van de effectieve werking van deze systemen en niet dat, zoals deze tabelregel suggereert, *daarnaast* verantwoording wordt afgelegd over *die beoordeling zelf*. Bij een aantal andere tabelregels geldt ook dat uitleg wordt gegeven aan bepalingen die voorbij gaat aan die bepalingen zelf.
 - Op p. 32 vermeldt de Handreiking dat het "relevant [is] dat een vennootschap in het bestuursverslag duidelijk is over de wijze waarop zij de Code interpreteert ten aanzien van het point-in-time of period-of-time uitgangspunt". Hoewel dat ook in de ogen van de VEUO inderdaad relevant kan zijn, verlangt de Code zo'n toelichting niet.
7. De VEUO raadt gelet op het voorgaande aan om de Handreiking te beperken tot een feitelijke omschrijving van de toetsen die de accountant moet aanleggen, met daarbij een verwijzing naar maar geen citaat of parafrase van andere relevante wet- en regelgeving en Codes, zoals Boek 2 BW, het Besluit Inhoud Bestuursverslag, NV COS en de Corporate Governance Code.

Wij danken u bij voorbaat voor uw aandacht voor het voorgaande. Uiteraard zijn wij graag beschikbaar onze reactie nader toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden.

Hoogachtend,

Olivier Oost

Adjunct-secretaris VEUO